

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/archiw/archiwalia/archiwalia-centrala/31651,Represje-stosowane-wobec-osob-zatrzymanych-w-zwiazku-z-protestem-robotniczym-w-d.html>
28.02.2026, 12:18

Represje stosowane wobec osób zatrzymanych w związku z protestem robotniczym w dniu 25.06.1976 r.

Jedną z wielu form represji stosowanych wobec osób zatrzymanych w związku z protestem robotniczym w dniu 25.06.1976 r. w Radomiu były tzw. "ścieżki zdrowia".

Polegały one na przejściu odcinka od kilku do kilkudziesięciu metrów przez często podwójny szpaler funkcjonariuszy ZOMO bijących przechodzące osoby. W późniejszym okresie często mówiono i pisano o tym, że "ścieżki zdrowia" stanowią tylko wymysł działaczy KOR-u i zostały wymyślone w kilka miesięcy lub lat po zaistniałych wydarzeniach:

I tak oto pojawił się termin "ścieżki zdrowia" po czterech latach od wydarzeń. Przedtem ani Chojecki, w swych relacjach dla Radia Wolna Europa, ani nikt inny, nie wymyślił tej nazwy, groźnej zarazem i fascynującej, bo zrobiła zawrotną karierę... Zastanawiać musi więc cisza, jaka w sprawach "ścieżek zdrowia" panowała do roku 1980. Dlaczego właśnie te ciemne strony wydarzeń, jeżeli miały miejsce, były tak skutecznie skrywane, przez tyle lat strzeżone jako największa tajemnica...w Jeżeli były "ścieżki zdrowia", to znaczy brali w nich udział konkretni ludzie: bijący i bici i nie można dotąd ustalić winnychw - cytata z książki J. Prokopiaka, „Radomski czerwiec '76. Wspomnienia partyjnego sekretarza”, Warszawa - Radom 2001, s. 197.

Teorii tej całkowicie przeczą dwa publikowane dokumenty pochodzące z połowy lipca 1976 r., a więc sprzed powstania KOR-u a tym bardziej sprzed roku 1980, z których jeden - informacja od tajnego współpracownika ps. J-2 przyjęta przez starszego inspektora Wydziału III KWMO w Radomiu, porucznika Jana Sochę - wspomina o pobiciach ludzi przez milicję, a drugi - informacja przyjęta przez tego samego funkcjonariusza od tw. ps. J-38 nazywa je wprost "ścieżkami zdrowia".

Dokumenty pochodzą z jednostki o sygnaturze IPN BU 0285/85.

oprac. Marcin Krzysztofik